

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СТРУКТУРНИХ ЗМІН І ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПРОЦЕСІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Стаття досліджує проблему оцінки ефективності структурних трансформацій підприємств в умовах динамічного зовнішнього середовища. Зазначається, що оцінка ефективності є важливою проблемою, але традиційні підходи недостатньо дієві через мінливість та труднощі виміру. Актуальність дослідження зумовлена потребою розробки нових науково-методичних засад забезпечення ефективності структурних змін в умовах стратегічного розвитку та турбулентності ринку.

З огляду на зростаючу мінливість зовнішнього середовища, об'єктивною стає необхідність переосмислення концепції ефективності через призму стратегічного управління та використання динамічного підходу, що ґрунтується на зіставленні фактичного стану розвитку зі стратегічними орієнтирами. Головним критерієм ефективності трансформаційних процесів виступає ступінь досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства. Стратегічне управління ефективністю дає змогу враховувати різні її аспекти: економічний, соціальний, технологічний, екологічний та інші, а комплексна оцінка здійснюється за допомогою показників ресурсного та витратного типу. Ключовими вимогами до оцінки організаційних змін є реалістичність цілей, орієнтація на економне використання ресурсного потенціалу та здатність підприємства адаптуватися до змін середовища. Важливо враховувати не лише факт досягнення запланованих результатів, а й умови їх отримання, включно з мотивацією персоналу. Необхідно зважати на додаткові "ідеальні" критерії ефективності, такі як рівень прибутковості, ступінь задоволеності працівників, екологічна та соціальна відповідальність, орієнтовані на цілісний та стійкий розвиток. Орієнтація виключно на один універсальний критерій ефективності є недоцільною; важливіше оцінювати відповідність організаційного профілю вимогам зовнішнього середовища. Критично важливим є врахування позицій та очікувань різних груп впливу (стейкхолдерів), забезпечуючи відповідність їх інтересам для підтримання стратегічної стійкості.

Пропонується на початковому етапі проводити агрегування витрат і доходів за структурними підрозділами (умовними бізнес-одинацями), диференціюючи їх на зовнішні та внутрішні. Стратегічне обґрунтування доцільності структурних змін передбачає аналіз здатності окремих підрозділів до самостійного функціонування та можливостей зміни системи зовнішніх взаємозв'язків бізнес-одинаць для досягнення зростання інтегральної ефективності на основі аналізу прогнозованих грошових потоків доходів і витрат у потенційних зонах господарювання з урахуванням витрат на реорганізацію.

Ключові слова: структурні трансформації, структурні зміни, управління змінами, стратегічне управління, управління розвитком, розвиток, розвиток підприємства, мінливе середовище